

Bemærkninger til lovforslaget:

Almindelige bemærkninger.

Formålet med lovforslaget.

Formålet med den her foreslåede lovgivning om uddannelse af lærere i håndarbejde og andre hermed beslægtede fag inden for undervisningen af unge og voksne og det hermed forbundne forslag om ændring af de nuværende uddannelsesinstitutioners økonomiske forhold er først og fremmest at ligestille denne læreruddannelse med de øvrige (uddannelserne af lærere til folkeskolen, af børnehave- og fritidspædagoger og af husholdningslærere). Den livsopfattelse og de traditioner, som præger de eksisterende skoler, tilsigtes ikke berørt ved nyordningen. Uddannelsen foreslås tilrettelagt som de andre læreruddannelser, og samtidig tilsigtes det at styrke uddannelsens kulturelle og pædagogiske fagområder.

Det er tanken, at undervisningen på linje med undervisningen inden for andre videregående uddannelser fremtidig skal være vederlagsfri.

Endvidere vil de studerende under hele den foreslåede 2½-årige uddannelse blive berettigede til at få uddannelsesstøtte efter reglerne i lov om Statens Uddannelsesstøtte, medens de nu, med de afvigelser, der er redegjort for i bemærkningerne nedenfor, er støtteberettigede efter reglerne i lov om folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler.

1. Lovforslagets baggrund.

a. De eksisterende uddannelser og deres historiske oprindelse.

Undervisning i håndarbejde og andre hermed beslægtede fag har traditionelt haft en fremtrædende placering i det folkeoplysende arbejde såvel i fritidsundervisningen som på højskoler, efterskoler og husholdningsskoler.

Det heraf affødte behov for uddannelse af lærere til disse fag har igennem årene ført til etablering af en række forskellige uddannelser og kurser af

varierende omfang og indhold. Nogle af disse er igangsat på initiativ af private foreninger og selskaber, der herigennem har ønsket at højne kvaliteten i undervisningen. Uddannelserne har alle modtaget statsstøtte under en eller anden form, jfr. nedenfor under pkt. 3 a.

Dansk Husflidselskab, der blev oprettet i 1873, afholdt allerede i 1875 et kursus, der strakte sig over 594 timer og omfattede 10 forskellige fag. I de senere år er der på *Den danske Husflidshøjskole* i Kerteminde, der blev oprettet af Dansk Husflidselskab i 1952, afholdt et stort antal kurser med det formål at uddanne lærere og instruktører i de forskellige husflidsfag, såsom beklædningssyning, broderi, vævning og træ- og metalsløjf. På kurserne, der har en varighed af 2 gange 8 måneder, optages i gennemsnit ca. 50 elever årligt.

Selskabet til Håndarbejdets Fremme, der begyndte sin virksomhed i 1928, overtog i 1934 den tekniske undervisning i broderi fra kunsthåndværkerskolen. I 1941 ændredes broderiuddannelsen til en 2-årig læreruddannelse med sigte på ansættelse i aftenskolen. Samtidig etableredes en 1-årig læreruddannelse i kjolesyning som supplement til husholdningslæreruddannelsen. Uddannelsen af kjolesyningsskolelærere er senere omdannet til en selvstændig uddannelse af 2 års varighed. Uddannelsen finder sted på *Håndarbejdets Fremmes Skole* i København. Der optages årligt ca. 35 elever på de to uddannelser.

Kredsen af skoler, der giver en egentlig læreruddannelse i håndarbejde m.m., blev udvidet i 1957 med *Hellerup Håndarbejdsskole* og i 1962 med *Nykøbing F. Sy- og tilskærerskole*. Begge skoler havde i en årrække været godkendt som »skoler i hjemmets syning«. Der drives fortsat skole i hjemmets syning i Nykøbing F., mens syskoleafdelingen i Hellerup ophørte i 1965. Læreruddannelsen på de to skoler varer 2 år, og der optages årligt omkring 15 elever ved hver af skolerne.